

diyanet

Çocuk

Haziran 2009 Sayı: 347

dergisi

İÇİNDEKİLER

Merhaba	1
Ben Çevre ve Temizlik Kolundayım 2-3	
Çöp Deyip Geçmeyin	4-5
1-2-3...Deneme.....	6-7
Bakkal Dükkânı	8-9
Konuşan Günlük.....	10-11
İlk Namaz	12-13
Gül ve Goncaları	14-15
Işıldak	16-17
Küçük Astronom.....	18
Canlılar Dünyası	19
Gezgin Kaplumbağa.....	20-21
Keloğlan'ın Kaleminden	22-23
Posta Kutusu.....	24-27
Melek Hikâyeleri.....	28-29
Dilli Düdük.....	30-31
Edebiyat Sokağı	32-33
Nasreddin Hoca ile Keloğlan	34
Karagöz ile Hacivat	35
Masal Sayfası	36-37
Bilim Sayfası	38-39
Mizah Sayfası	40-41
Zaman Makinesi	42-43
Bil-Bul	44-45
Bulmaca	46-47
Mektubu Gelenler	48

Merhaba

Diyanet İşleri Başkanlığı
Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Yüksel Salman

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Abdülkâî İřcan

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu
Mustafa Bayraktar
(Döner Sermaye İşletme Müdürü)

Yayın Koordinatörleri
Hayati Otyakmaz-Elif Arslan
Serap Çakmak

Dizgi: Bayram Uçakoğlu
İdare Yeri: Diyanet İşleri Başkanlığı
Eskişehir Yolu 9. km Çankaya-ANKARA
Tel: (0.312) 295 72 70-73 / 284 76 72
Faks: (0.312) 284 72 88
e-posta: cocukdersisi@diyanet.gov.tr

Millî Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci Madde ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince)
Başkanlığımız yayınlarının öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Abone İşleri
Tel: (0.312) 295 71 96-97
Faks: (0.312) 285 18 54
e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

Abone Şartları
Yurt içi yıllık: 19.20 TL

Yurt dışı yıllık: ABD için 25 ABD Doları, Avrupa Birliği ülkeleri için 24 Euro, Avustralya için 40 Avustralya Doları, İsveç ve Danimarka için 200 Kron, İsviçre için 40 İsviçre Frangı.

Abone kaydı için, ücretin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün T.C. Ziraat Bankası Akay Şubesindeki 5994308-5001 No'lu hesabına yatırılması ve makbuzun fotokopisi ile aboneliğin hangi sayıdan başlayacağını bildirir bir mektubun, "Diyanet İşleri Başkanlığı - Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Eskişehir Yolu 9. km Çankaya/ANKARA" adresine gönderilmesi gerekir.

Yayın Türü: Aylık, Yerel, Süreli Yayın
Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 03.06.2009

Basım Yeri: Ankara

ISBN: 1300-8463

Yapım

uner

Konya Devlet Karayolu (29. km) Oğultbey Kavşağı
Evren Yayıncılık Sergimevi No: 1 06830 Gölbaşı/ANKARA
Tel: (0.312) 615 54 54 (Pbx) - Beşgeç: (0.312) 615 54 55
www.evrenyayincilik.com
e-posta: info@evrenyayincilik.com

Baskı-Cilt

evren

Konya Devlet Karayolu (29. km) Oğultbey Kavşağı
Evren Yayıncılık Sergimevi No: 1 06830 Gölbaşı/ANKARA
Tel: (0.312) 615 54 54 (Pbx) - Beşgeç: (0.312) 615 54 55
www.evrenyayincilik.com
e-posta: info@evrenyayincilik.com

Yaz mevsiminin gelmesiyle birlikte tabiat bütün güzelliğini gözlerimizin önüne seriyor. Adeta biz insanlara 'Ben Yüce Yaratıcının sizlere bir armağanıyım, faydalanmanız için var edildim. Gördüğünüz bütün güzelliklerim sizin içindir. Bu yüzden bana iyi bakın, iyi bakın ki ben her zaman güzel, siz de her zaman mutlu olasınız' der gibidir.

Buna rağmen insanların çevresine verdiği zararların sebep olduğu kirlilik tüm yeryüzünü etkiliyor. Havamız kirleniyor, suyumuz kirleniyor, denizlerimiz kirleniyor. Birçok nedenle tabiata zarar verenler kendilerinin onun bir parçası olduklarını unutuyorlar. Verdikleri zararın mutlaka kendilerine geri döneceğini de umursamıyorlar.

Bu umursamazlık neden diye sormak gerekiyor tüm insanlara. Çevreye olan ilgisizlik neden?

Neden bu kadar düşmanca davranırız çevremize? Kendi ellerimizle dünyayı kirletmemizin sebebi ne?

Çevre kirliliğinin dünyamızı tehdit eden en önemli unsur olduğunu niye unuturuz ki?

Yaşadıkları alanı temiz tutmayanlara, kirletenlere söyleyecek sözümüz yok mu?

'Ben istediğimi yaparım' diyenlere ne zaman 'dur' diyeceğiz?

Ne zamana kadar çevremize olan saygısızlığımız, sevgisizliğimiz devam edecek?

Umuyoruz ki çok geç olmadan çevrenin bir parçası olduğumuzu hatırlarız.

Yine umuyoruz ki yaşanabilir bir dünya için tüm insanlar aynı duygularla hareket ederler ve dünya bizim evimiz, diyerek onu temiz tutarlar.

Abdülkâî İřcan

AYIN KONUŞU

Esma Güner

BEN, ÇEVRE ve TEMİZLİK KOLUNDAYIM

Okulda çevre ve temizlik koluna seçilmiştim. Açıkçası bundan hiç memnun kalmamıştım. Başka kol mu yoktu? Herkes gibi ben de sanat ve tiyatro koluna seçilmek istiyordum. Her gün neşeyle çıktığım okuldan bugün canı sıkkın bir şekilde eve dönüyordum. Birden tuhaf bir şey gördüm: Bir çocuk, yediği bir şeyin paketini umursamadan yere fırlattı. Üstelik biraz ilerisinde çöp kutusu vardı. Ama asıl tuhaf olan, biraz sonra oradan geçen bir amcanın yaptığı şeydi: Yerden o yiyecek paketini alıp çöp kutusuna attı! Ama o çöpü kendi atmamıştı ki yola!.. Benim gibi yoldan geçen biriydi o da. Biraz önceki can sıkıntım, yerini şaşkınlığa bırakmıştı. Bu karışık düşünceler içinde eve varmıştım. Biraz sonra babam da geldi. Benim tuhaf halimi gördüğünde ne olduğunu sordu. Ben de olanları bir bir anlattım. Beni dikkatle dinleyen babam:

-Ben de olsam o amcanın yaptığı gibi yapardım, dedi.

Daha sonra da,

-Neden bu kola seçilmekten dolayı rahatsızlık duyuyorsun, diye sordu. Ben de:

-Sanat ve tiyatro kolu daha eğlenceli ve faydalı bence, diye cevap verdim.

-Demek öyle düşünüyorsun, dedi.

Akşam yattığımda huzurlu değildim doğrusu. Bu huzursuzlukla bir kâbus gördüm: Çöpleri sürekli yere atan bir çocuğun üstüne birden, binlerce çöp boşalıyordu. Çocuk nerdeyse boğulacak gibiydi.

-Durun durun, atmayın! diyordu. Birden bire çöple dolu yeryüzü, ağzını açıp konuşmaya başladı:

-Bundan sonra çöpleri ait olduğu yere, çöp kutusuna at! dedi. Bu korkuyla uyan-
dım. Hafta sonunu, bu kâbusun etkisiyle, düşünceler içinde geçirdim.

Pazartesi günü, okula her zamanki gibi sevinçle gittim. Müdürün konuşmasın-
dan sonra arkadaşlarım söylenmeye başladı. Çünkü o gün bahçeyi temizleme gö-
revi bizim sınıfa verilmişti. Çevre ve temizlik kolu görevlisi olarak iş başa düşmüş-
tü. Önce yerdeki çöpü alıp çöp kutusuna atan amcanın davranışından ne kadar et-
kilendiğimi arkadaşlarıma anlattım. Sonra, gördüğüm kâbustan ve aslında çevre-
mize dikkat etmezsek bu kâbusun gerçek olabileceğinden bahsettim. Bunun üze-
rine arkadaşlarım yavaş yavaş işe koyuldular. Bir müddet sonra herkes zevkle bah-
çeyi temizliyordu. Hatta en kısa sürede en çok çöpü kim toplayacak diye yarışa bile
girmişlerdi. Bahçe kısa sürede temizlenince "Başka temizlenecek yer yok mu?" de-
meye başladılar. Temizliğin, iyilik yapmanın, çevre dostu olmanın verdiği zevki tat-
mışlardı bir kere.

Artık herkes çevre ve temizlik koluna seçilmek için can atıyor. Ama bu kolu kap-
tıracak göz var mı bende!..

ÇÖP DEYİP GEÇMEYİN

Annemle alışverişten dönerken çöpü karıştıran birilerini gördüm. Dikkat ettim; çöpten karton kutu, defter, gazete gibi kâğıtlardan başka bir şey almıyorlardı. Anneme;

-Çöpten neden sadece kâğıt alıyorlar, diye sorduğumda;

-Kâğıtları tekrar kullanılması için topluyorlar, dedi.

-Nasıl yani? Çöpten çıkan kâğıtlar temiz olur mu?

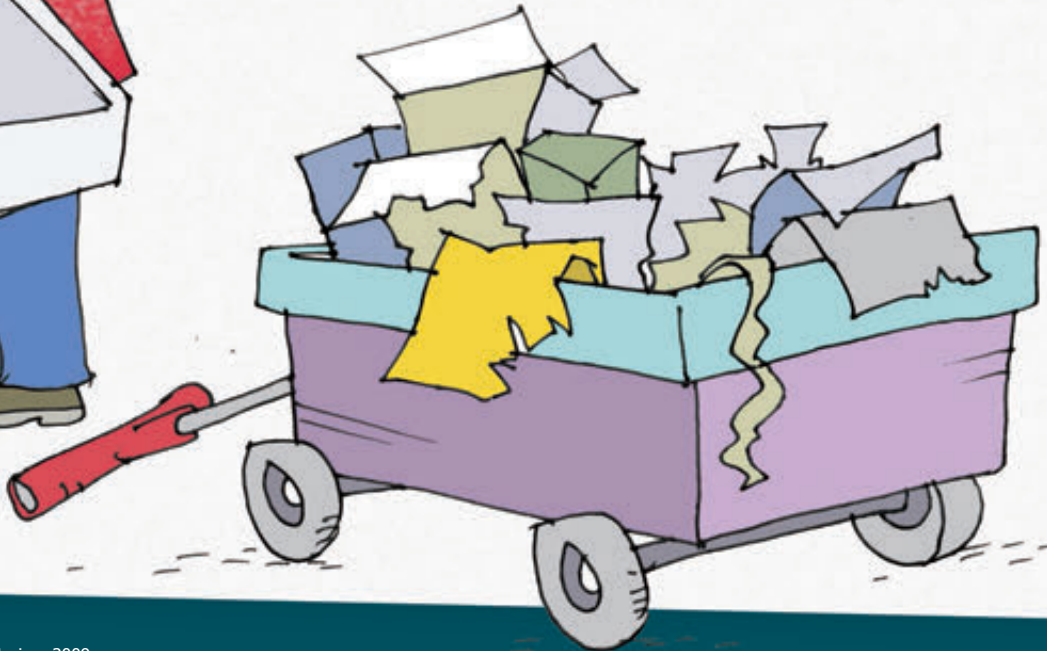
-Evladım, kâğıtlar çöpten alındığı gibi kullanılmaz. Kâğıt önce boya ve yabancı maddelerden temizlenir. Sonra su içerisinde liflerine ayrılarak tekrar kullanılmaya hazır hale gelir.

-Atılan kâğıtların geri kullanılmasının bize ne faydası olur ki?

-Kızım, böylece ağaçlarımızın gereksiz yere kesilmesi önlenmiş olacak. Bir ağaç kolay yetişmiyor evladım, fidanken kocaman bir ağaç olabilmesi için yılların geçmesi gerekiyor.

Çöpten böyle bir kazancımızın olması çok ilgimi çekmişti. Eve geldiğimizde kitaplarımdan geri dönüşümü anlatan bilgi bulmaya çalıştım.

Atık olarak sadece kâğıtlardan yararlanmıyormuşuz. Cam şişe, kavanoz gibi kullanılmış olan cam eşyaları da tekrar kullanabilirmişiz.

Sokaklarda atık kumbaraları dikkatinizi çekti mi? Kullanılan cam şişeleri bu kumbaralara atmamız gerekiyor. Böylece cam atıklarının ayrı toplanması sağlanmış olacakmış. Geri dönüşüm tesislerine gelen camlar, atık ve katkı maddelerinden ayrılıp kırılıyor. Daha sonra hammadde karışımına katılarak eritme ocaklarına dökülüyormuş. Böylece tekrar cam yapımında kullanılıyor. Böylece tekrar cam yapımında kullanılıyor.

Aynı zamanda demir, çelik, pil, plastik, röntgen filmleri, atık yağlardan da tekrar yararlanılıyor.

Geri dönüşüme ihtiyaç, savaş dönemlerinde başlamış. Kaynak sıkıntısı, geri dönüşümle ilgili çalışmaların başlamasına sebep olmuş. Yapılan çalışmalar ülke ekonomisine çok yararlı olmuş.

İlk defa evdeki çöpümüz dikkatimi çekti. Annem de evde çöplerimizde atık ayrımı yapıyor. Kâğıt ve cam şişeleri ayrı yerlere atarak geri dönüşüme katkıda bulunuyor. Artık ben de odamda çöplerimi atarken dikkat edeceğim. Kâğıt atıklarımı ayrı çöp kutusunda toplayacağım.

Çöpe attıklarımızı tekrar kullanabileceğimiz aklıma gelmezdi. Geri dönüşümün hayatımızda önemli bir yeri olduğunu anladım. Böylece doğal kaynaklarımızın gereksiz yere tükenmesi önlenecek. Enerji tasarrufu sağlanmış, atık çöp miktarı azaltılmış olacak.

Güneş Tam Mesai

Evin en tüylü halısı hangisi? Peki en yumuşak yastığı? En sert koltuk, en gıcırtılı kapı, en tükenmez kalem hangisi? Bazen bu gibi sorular, çengellerini beynimize atıverir. Evle ilgili sorular yine de kolay. Ya Ay'a kadar kaç adım mesafe var diye merak etseydik?.. Köpek balığının kaç dişi olduğunu, bir taşla aynı hızda mı yere düştüğümüzü, bir camı çatlatabilmek için ne kadar bağırmanız gerektiğini merak etseydik?..

Mesela neden gündüzler ve geceler kısalıp uzuyor diye merak etseydiniz ne olurdu? Gecenin uzamasını, gündüzün kısalmasını takip edeceğim diye elinizde saat, günlerce uykusuz bekler miydiniz? Gündüzleri kısaltıp uzatan, kesip ekleme yapan acaba bizim terzi Ekrem amca mıdır?

Hadi günlerden, gecelerden devam edelim. Merakımızı dindirelim. En uzun gündüz hakkında bilginiz var mı? Güneşin en fazla mesai yaptığı gün... En uzun gün yani 21 Haziran. Hemen şimdi gidip takviminizde işaretleyin. Bütün işleri o günde bitirin.

Ben sanırdım ki bütün dünyada en uzun gün bu gündür. Halbuki sadece kuzey yarım küre için böyleymiş. Tabi Güneş bizim için çok kalınca, diğer yarım küreye geç gidiyormuş. O yüzden de orada en uzun gece yaşanıyormuş. Yani tam tersimiz. Bizde en uzun gündüz, onlarda en kısa. Onlar dediğim de işte Nambiya, Uruguay, Papua Yeni Gine gibi ülkeler.

Güney yarım kürenin en uzun gündüzü yaşadığı gün, Güneş orada kaldığı için, biz de en uzun gecemizi yaşıyoruz. En uzun gece, 21 Aralık'ta. Yani kışın.

Dolayısıyla en uzun gece, en uzun masallar, en patlamış mısır, en kebab kestaneler ve en tatlı uykular demek.

Uzayıp kısalıyorsa günler geceler, bir yerde eşitlenmeleri gerekmez mi? Evet tabi ki. 21 Mart ve 23 Eylül’de gece ile gündüz birbirine eşit olur. Bu merak bizi dünyanın etrafında döndürdü. Geceyi de gündüzü de gezdirdi. Biraz yorulduk sanki?

Şimdi burası günlük güneşlik. Uyumanın sırası değil ama ne fark eder ki? Nasıl olsa dünyanın başka bir yerinde gece yaşanıyor.

Yarısı karanlık yarısı aydınlık bir küre dünya. Hem gecesi var hem gündüzü. Bir de mevsimleri var bunun. Kimi yerde kış, kimi yerde yaz. Şimdi aylardan haziran ama kim bilir, belki yüksek bir dağın zirvesine kar yağıyordur. Hiç şaşırmamak gerek.

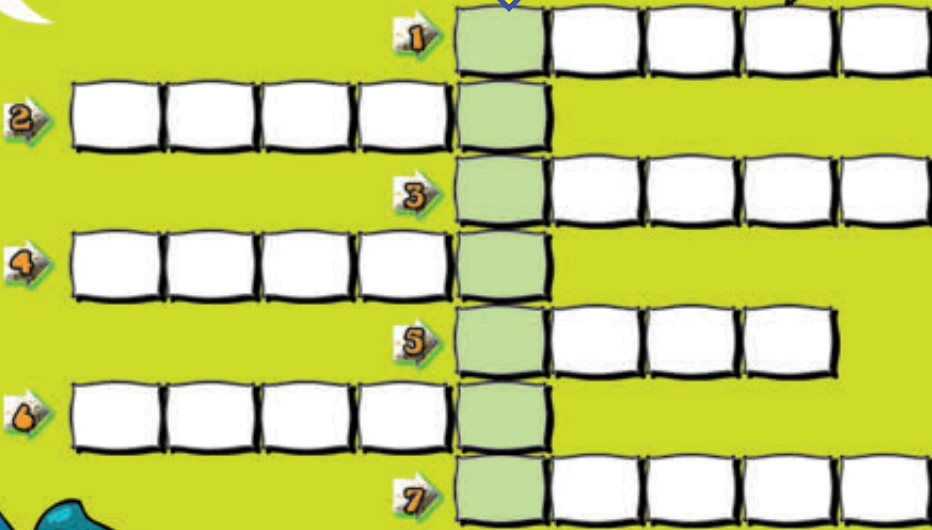

ONUN ADINI ANINCA...

SORULAR

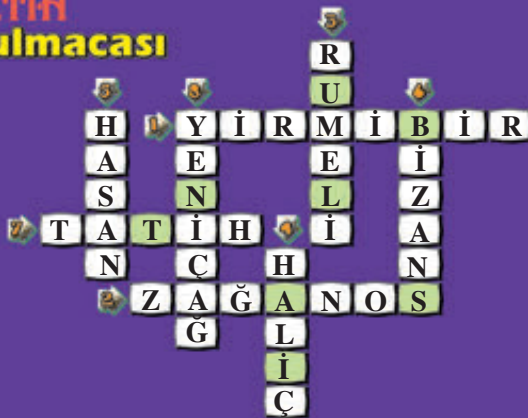
1. Peygamberimizin hayatını anlatan eser.
2. Peygamberimizin en küçük amcası. Uhud Savaşı'nda şehit olmuştur.
3. Peygamberimizin öz amcası olmasına rağmen ona düşmanlık yapan kişi (Ebu). Tebbet Suresi, bu kişiden bahseder.
4. Peygamberimizin devesinin adı. (Veda Hutbesini bu devenin üzerinde okumuş.)
5. Peygamberimizin son hutbesi (..... Hutbesi).
6. Peygamberimizin kızı Fatıma'nın lakabı. (Beyaz ve parlak yüzlü anlamına gelir.)
7. Peygamberimizin son gazvesi (seferi). Hicretin 9. yılında Bizans'a karşı yapılmıştır.

Peygamberimizin adı anılınca yaptığımız dua

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMLERİ

FETİH bulmacası

ATASÖZÜ TAMAMLAMACA

1. Pişmiş aşı **soğuk su** ka-tılmaz.
2. Keskin **sirke** küpüne za-rar verir.
3. Kanaat, bitmez tükenmez bir **hazine**dir.
4. **Hekim**siz, hâkimsiz yerde oturma

DAİMA VİCDANININ SESİNİ DİNLE

Sevgili Günlük,

Her gece yatmadan önce seninle konuşmayı çok seviyorum. Senin bana yazacağın mektupları da merakla bekliyorum. İşte yine birlikteyiz.

Bu sabah uyuyakalmışım. Apartmanda merdivenden inen çocukların sesine uyan-
dım. Okula yetişmek için hemen giyinip evden çıktım. Koşmaya başladım. Tam yolu
yarılamıştım ki önümde bir kaza oldu. Önümden yavaş yavaş yürüyen teyze, kal-
dırımdan inerken ayağı kaydı ve düştü. Yaşlıydı ve biraz şişmandı. Kalkmaya çalışı-
yordu. Ona yardım etmek istedim fakat okula çok geç kalmıştım. Yanından koşarak
geçtim. Artık okulu görebiliyordum. Öğrenciler sınıflarına girmişlerdi. Biraz daha hız-
lanırsam yetişebilirdim. Üst geçidin merdivenlerinden koşarak inerken ayağım kay-
dı. Düştüm. Yerimden kalkmaya çalışırken okulun kapıları kapandı. Dizlerim kanıyor-
du. Yavaş yavaş kalktım, canım yanıyordu. Topallaya topallaya okulun kapısına gel-
dim. İzin alıp içeri girdim. Sınıfa geldiğimde öğretmen sınıfa girmişti. Yırtılan pan-
tolonumu gördü. Ne olduğunu sordu. Olanları anlattım, üzüldü. Geçmiş olsun diye-
rek yaramı temizledi.

Sırama oturduğumda aklıma kaldırımdan düşen yaşlı teyze geldi. Acaba yerden
kalkabilmiş miydi?

Canım Arkadaşım,

Kaldırımdan düşen yaşlı teyze neden aklına geldi?
Bir düşünelim, ne dersin?

Mesela bu sabah okula biraz daha gecikseydin... Ve ilk dersi kaçırıydın ne olurdu? Öğretmenin seni cezalandırır mıydı? Sanmıyorum! Önce neden geç kaldığını sorardı sana. Sen de başına gelenleri anlatırdın. Pekî sen öğretmen olsaydın, bu durumda öğrencine ne derdin? Ben olsam “Aferin.” derdim. Çünkü ihtiyacı olan bir insana yardım eden bir öğrenci, iyi bir öğrencidir. Okula bir gün geç geldi diye kızılmaz.

Bak arkadaş, sen sen ol dâima içindeki iyi sesi dinle. İçindeki iyi ses, vicdanının sesidir. Sana hep doğruyu söyler. Bunu unutma! Bundan daha da önemlisi önce kendine hesap ver. Ne annene ne babana ne de öğretmene... İlk önce kendine hesap ver. Bu ne demek peki? Hoşuna gitmeyen bir davranışın olduğunda kendinle konuş. Neden böyle yaptığını düşün. İçindeki kötü sesi dinlediğini itiraf et. Bundan rahatsız olduğun söyle kendine. İçin sıkılıyorsa vicdanın hastalanmış demektir. Onu iyileştirmek için bir iyilik yap. Git anneni öp. Sokaktaki kediye süt ver. Bahçedeki ağacı sula. Babana akşam bir sürpriz hazırla ya da herkes için dua et. Aklına gelen iyiliği yap. Bak vicdanın nasıl iyileşecek. Rahatlayacaksın. Kendine bir söz ver. Kendin rahatsız olduğun kötü davranışı bir daha yapma.

Hayatımızın sonunda bizler bir tek Allah’a hesap vereceğiz. Bu yüzden ne öğretmeninden kork, ne annenden, ne babandan, ne de senin için en büyük insan kimse ondan... Önce kendini Allah’a sevdik. Böyle yaparsan dâima iyi insan olursun.

Arkadaşın Günlük

İLK namaz

YAZ-ÇİZ:SERHAT ALBAMYA

HAYDİ BAKALIM ASLAN
TORUNUM BİRLİKTE NAMAZ
KILALIM.

PEKİ
DEDECİĞİM.

BAK SAKIN UNUTMA
BEN NE YAPARSAM
AYNISINI YAP.

ALLAHU
EKBER!

Alman Çocuklara Selamlar

Nurdan Damla

Merhaba gül kokulu kardeşler. Nasılsınız? Beni soracak olursanız şükür, çok mutluyum. Neden mi dersiniz? Dünyayı bir baştan diğerine Güneş'le dolaşıyorum da ondan. Her an onunlayım. Çünkü görevim bu benim. Güneş'in doğduğu her ülkeye Peygamberimi anlatmak istiyorum. O ülkenin çocuklarıyla kaynaşmak, tanışmak ve konuşmak çok güzel oluyor. Sevgi ve güzellik adına en güzeli paylaşmak için varım. Bu niyetle ben hep yollardayım. Aklım, fikrim hayalim farklı ülkeler, farklı çocuklar peşinde. Dünyanın en ücra yerlerine ulaşmak, orada yaşayan o masum, o tatlı, o tertemiz çocuklarla güzellikleri paylaşmak istiyorum. Tabi ki en büyük güzellik olan Peygamberimizin güzelliklerini... İşte o niyetle bu gün de Güneş'in ardına düştüm. Bize katılmak istiyorsanız gelin isterseniz, bakalım bu gün hangi ülkede neler yaşayacağız.

Gökler güzeli Güneş Almanya göklerindeydi.
Alman çocuklar, bir şarkı tutturmuş söylüyorlar:

Gökler güzeli Güneş
Pek sevimli arkadaş
Peygamberi gördün sen
Ona ışık sundun sen
Neler yaşadın anlat
Hayatımıza neşe kat

Gökler güzeli Güneş, her bir çocuğun yanına öpücükler kondurdu. Onlara anlatacak çok şeyi vardı. Aydınlık gülücükler dağıttı. Anlatmaya başladı:

Sevgili Peygamber, banyo yapmayı severdi. İnsanların haftada en az bir kez yıkanmasını tavsiye ederdi. O, cuma günleri banyo yapmayı sever ve herkese tavsiye ederdi.

"Cuma günü yıkanmak bülûğa ermiş herkeşe vaciptir." derdi.

O her cuma yıkanır, temiz elbiseler giyinirdi. Güzel kokular sürünür, öyle camiye giderdi.

Umarım sizler de onun yaptığı gibi her cuma yıkanır, güzel kokular sürünerek insanların arasına karışırsınız.

Yeniden görüşmek üzere hoşçakalın. Artık Almanya üzerinden batmak üzere olan Güneş'le vedalaşıyorum. Muhammed'in güzel kokusu üzerinize sinsin renkli boncuklar! Senin de Düştenkanat...

Sağlık ve neşeyle kalın.

PEYGAMBER ŞEKERİMİZ:
CUMA GÜNLERİ YIKANIP GÜZEL
KOKULAR SÜRÜNMEK.

Diyor ki
Hz. Muhammed (s.a.s.):
"Kıyamet bile kopsa elinizdeki ağacı
dikiniz."

Ağaç, su, toprak haayattır bizim için
Onlar olmazsa yağmur az yağar,
Nefes aldığımız oksijen az olur,
Yaşayamayız...

Demiyor mu Yaratıcımız:
İnsanın başına gelenler
Kendi eliyle yapıp ettiklerindendir;
Suların azalması,
Toprağın kuraklaşması,
Ormanların yok olması,
Ozon tabakasının delinmesi
Hep kendi yaptıklarımızdan değil mi?

Çok zor değil inanın
Yeniden değerlendirilsin diye
Kâğıtları, gazeteleri
Diğer çöplerden ayrı tutarak
Poşetlerde biriktirip
Geri dönüşüm kutularına atmak...

Plastik kapların yok olmadığını bilerek
Onları ayrı değerlendirmek,
Biten pillerimizi ayrı çöp kutularına atmak,
Hiç zor değil...
Çevremize sahip çıkmak,
Elimizdeki çikolata, sakız, cips poşetlerini,
Yollara, sağa-sola atmamak,
Çekirdeklerin, kestanelerin kabuklarını
Yerlere atmamak,
Yaşadığımız yeri kirletmemek
Hiç zor değil...

Ağaçlara, çiçeklere, hayvanlara,
Yaşayan tüm canlılara
Zarar vermeyelim,
Bilelim ki bunlar hep bizim için,
Bizim daha iyi bir yaşam sürmemiz için
Yaratılmışlar...
Bunları hepimiz biliyoruz aslında
Fakat bildiklerimizi uygulamamız gerek
Yoksa bir anlamı olmaz ki bilginin,
Anne-babamıza, kardeşlerimize,
Arkadaşlarımıza, çevremizdeki herkese
Bu bildiklerimizi öğretilim
Unutanlara hatırlatalım
Ve diyelim ki:

*Biz bu dünyada yaşıyoruz
Eğer başka yerde yaşarız diye düşünüyorsanız
Unutun bunu
Çünkü yaşanacak başka dünya yok...*

Küsmesin bize gökyüzü
Küsmesin toprak
Küsmesin ağaçlar, çiçekler, hayvanlar,
Küsmesinler ki
Bize cömert davransınlar,
Küsmesinler ki
Biz güzel bir dünyada yaşayalım
Yaşamımızı devam ettirebilelim...

İki DOĞU İki BATI

Dünya'nın Güneş çevresinde dönerken izlediği yola yörünge, meydana getirdiği düzleme de yörünge düzlemi (ekliptik düzlem) denir. Dünya'mızın yörüngesi elips şeklindedir.

Ekvator düzlemi ile ekliptik arasında $23^{\circ} 27'$, yer dönme eksenini ile ekliptik arasında $66^{\circ} 33'$ lık açı vardır. Bu açı sebebiyle yerküremizin farklı bölgeleri, Güneş ışığını farklı açılarla almaktadır. Bu durum, Ekvator'un kuzey ve güneyindeki "dönenceler" olarak bilinen aralığı meydana getirir. Dönence; Kuzey ve Güney Yarımkürelerde Güneş ışınlarının dik geldiği en son noktalara denir. İklim kuşakları bu yerleşime göre belirlenir. Güneş ışınları yıl içinde dönencelere birer defa, dönenceler arasına da ikişer defa dik açıyla düşürülür. Dönenceler dışındaki hiçbir yere Güneş ışınları dik düşmez.

Güneş ışınlarının Dünya'ya düşme açısında yıl boyunca değişiklik olur. Böylece mevsimler meydana gelir. Gecegündüz uzunluğu da sürekli olarak değişmektedir. Güneş her gün doğudan, fakat sürekli olarak değişen noktalardan doğar. Haftalık, aylık ve mevsimlik değişim seyrine baktığımızda, yıl içinde Güneş'in doğu ufkunda doğduğu en uç iki nokta arasındaki açı otuz derecedir. Bu değişim, yıl boyunca 21 Haziran ve 21 Aralık tarihleri arasında, ikişer defa tekrar etmektedir. Kur'ân-ı Kerim'de bu olay doğular ve batılar kelimeleriyle anlatılmaktadır. Saffat Suresi 5. ayette "O, göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi'dir. Doğuların da (Batıların da) Rabbi'dir." Rahman Suresi 17. ayette "O iki doğunun ve iki batının Rabbi'dir." şeklinde ifade edilmektedir.

CANLILAR DÜNYASI

Bedriye ERDAL

HORTUM BURUN, YELPAZE KULAK

Evet, doğru tahmin ettiniz; kara hayvanlarının en büyüğü olan fil bu. Burunları hortum şeklinde, kocaman kulakları ise geniş yelpaze şeklinde. Sürekli uzayan kesici dişleri, iri gövdeleri ve tabi ki kocaman kafaları vardır. Kalın bir deriye sahip olmalarına rağmen üşürler.

Kaslı olan hortumlarıyla koku alır, yük taşır ve suyu çekerek ağızlarına boşaltırlar. Dört litre suyu hortumlarında tutabilirler.

Yavruları yeni doğduklarında hortumlarını kullanamaz. Annelerinin bakımına muhtaçtırlar ve yanından ayrılmazlar.

Sıcaktan su ve çamur birikintileriyle serinlerler. Ayrıca kulaklarını yelpaze olarak da kullanırlar. Derilerinde olan parazitlerden de çamur banyosu yaparak korunurlar. Hortumları ile yaralarının üzerine killi toprak atarlar.

Filler günün on altı saatini beslenme ile geçirir. Yaklaşık 300 kg bitki ile beslenirler. Kurak mevsimlerde besin ve su bulamadıkları zaman göç ederler. 60 ile 80 yıl yaşarlar.

Fillerin Asya ve Afrika fili olarak iki türü vardır. Özellikle Asya filleri savaşlarda ve yük taşımada kullanılmışlardır.

Fillerin soyu doğal ortamlarının yok edilmesi ve fildişi yüzünden avlanmaları sonucu tükenmeye başlamıştır.

Zekiye Demir

GEZGİN KAPLUMBAĞA ESKİŞEHİR'DE

Canım Ailem,

Geçen gün bir tabela gördüm; ESKİŞEHİR. Rakım:732. Meraklandım. Allah Allah, bu şehri kim eskitmiş böyle, diye söylendim. Daha sonra adının Saadettin olduğunu öğrendiğim bir amca söylediklerimi duydu ve gülererek, "Sen ne meraklı kaplumbağasın. Madem merak ettin, gel sana Eskişehir'i tanıtayım." dedi. Kendimi Saadettin amca ve ailesine teslim ettim. Gördüklerimi, öğrendiklerimi de sizinle paylaşmak istedim.

Saadettin amcanın dediğine göre Eskişehir, adı gibi eski bir şehir, ta Tunç Çağı'na kadar gidiyor tarihi. Frigya ve Hitit kalıntıları var. Söylenenlere göre Selçuklular bu kenti egemenliklerine aldıklarında harabelerden, höyüklerden dolayı buraya Eskişehir demişler.

Eskişehir'in iklim özelliklerini de Saadettin amcanın küçük kızı Ayşe anlattı: Ege, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri arasında bir geçiş noktasında Eskişehir. Burada sert bir kara iklimi hakimmiş. Yani kışlar sert ve sürekli, yaz ayları ise gündüzleri sıcak, geceleri serin.

Sohbetin ilerlediği bir vakit Nedret teyze; "Size Eskişehir'in en ünlü yiyeceğini yaptım; çiğ börek." diyerek bizi mutfağa çağırırdı. Ben böreğin gerçekten çiğ olduğunu sanmıştım oysa kıyma ile soğanı çiğ olarak hamurun içine koyup kızartıyorlarmış. Ellerimizi yıkayıp 'Bismillah' diyerek koyulduk yemek.

Bir gün beni dolaşmaya çıkardılar. Şehrin ortasından geçen Porsuk Çayı üzerine kurulmuş köprüden geçtik, tarihî Odun Pazarı evlerini gördüm, meşhur hamamlarının önünden geçtim ama girmedim. Çok yorulmuş ve susamıştım, buz gibi Kalabak suyundan içtim.

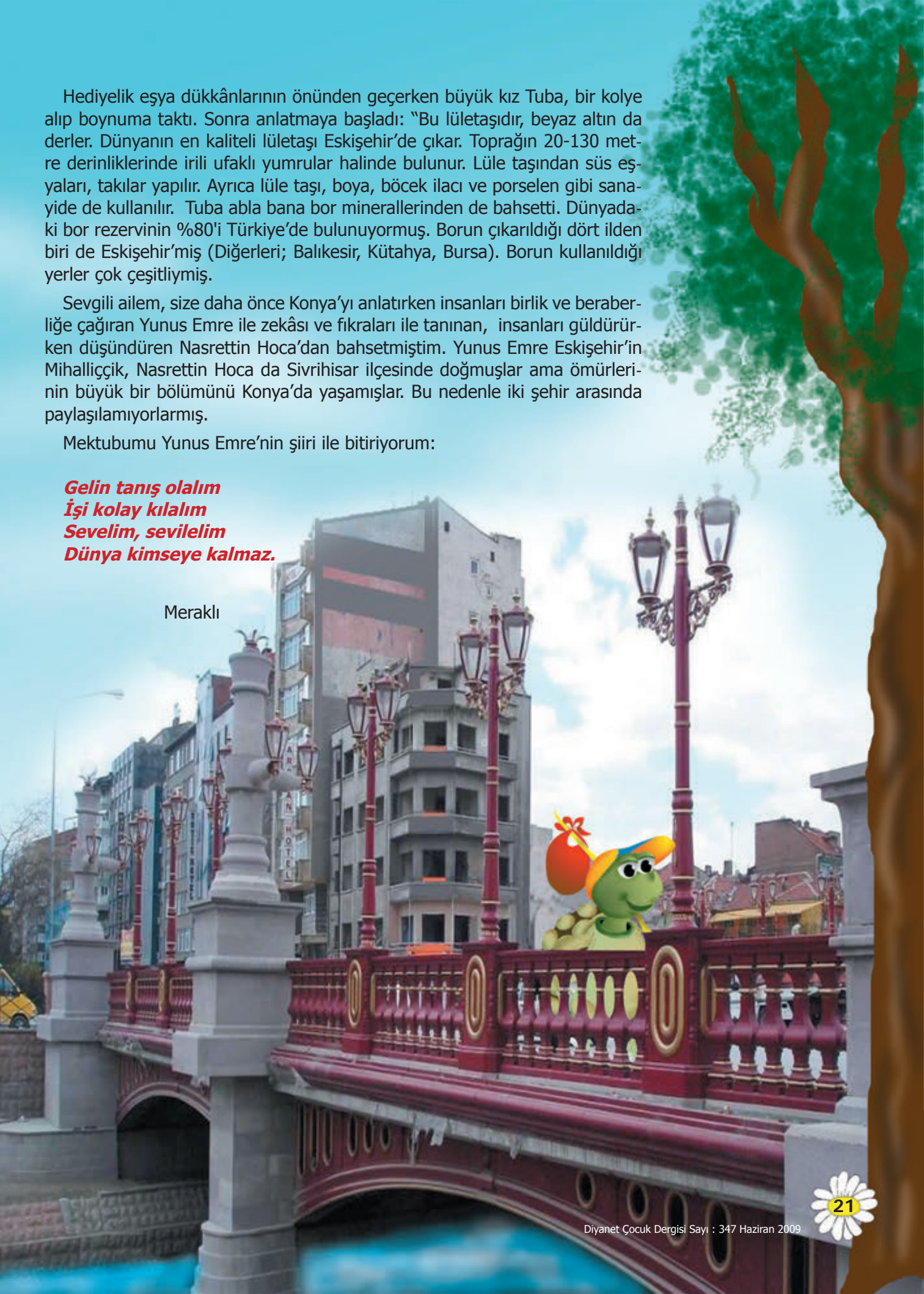
Hediyelik eşya dükkânlarının önünden geçerken büyük kız Tuba, bir kolye alıp boynuma taktı. Sonra anlatmaya başladı: "Bu lüle taşıdır, beyaz altın da derler. Dünyanın en kaliteli lüle taşı Eskişehir'de çıkar. Toprağın 20-130 metre derinliklerinde irili ufaklı yumrular halinde bulunur. Lüle taşından süs eşyaları, takılar yapılır. Ayrıca lüle taşı, boya, böcek ilacı ve porselen gibi sanayiye de kullanılır. Tuba abla bana bor minerallerinden de bahsetti. Dünyadaki bor rezervinin %80'i Türkiye'de bulunuyormuş. Borun çıkarıldığı dört ilden biri de Eskişehirmiş (Diğerleri; Balıkesir, Kütahya, Bursa). Borun kullanıldığı yerler çok çeşitliymiş.

Sevgili ailem, size daha önce Konya'yı anlatırken insanları birlik ve beraberliğe çağıran Yunus Emre ile zekâsı ve fıkraları ile tanınan, insanları güldürürken düşündürülen Nasrettin Hoca'dan bahsetmiştim. Yunus Emre Eskişehir'in Mihalliççik, Nasrettin Hoca da Sivrihisar ilçesinde doğmuşlar ama ömürlerinin büyük bir bölümünü Konya'da yaşamışlar. Bu nedenle iki şehir arasında paylaşamıyorlarmış.

Mektubumu Yunus Emre'nin şiiri ile bitiriyorum:

**Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim, sevilelim
Dünya kimseye kalmaz.**

Meraklı

Ayşe Taylan

HAYDİ AKIL SAHIPLERİ İŞ BAŞINA!

Bu sayımızda size Osmanlı Devleti'nin en büyük bilim adamlarından Takiyüddin el-Rasid isimli bilim adamını tanıtmaya çalışacağım. Takiyüddin Hoca, matematik, astronomi, optik ve tıp konularında araştırmalar yapmıştır.

Trigonometri çalışmalarından ise mutlaka bahsetmeliyim. Batılı astronom Kopernik, trigonometrik terimlerin adını koyamazken Takiyüddin Hoca, bu değerleri tanımlamış. Trigonometri cetvellerini hazırlarken birim uzunluğu 10 yerine 1 birim almış olsaydı günümüzde kullanılan verileri yakalamış olacaktı.

Hocaya "Ben de bir işin ucundan tutup Satürn gezegeninin çapını hesaplayayım." deyince bastı kahkahayı. Meğer Hoca çoktan hesaplamış bile. Hoca ile beraber III. Murat'ın yardımı ile kurduğu rasathaneye gittik.

Aman Allah'ım! Gözlerime inanamadım. Yüzyılın en ileri seviyedeki astronomi araç ve gereçlerini inşa etmemiş mi? Eee bu aletlerle gök cisimlerinin enini, boyunu, Güneş'in ve Ay'ın çaplarını hesaplar elbet. Bu çalışmalar sadece aletlerle olmuyor tabi ki... Matematik de bilmek gerekiyor. Hoca ondalık sayılarda dört işlemin nasıl yapılacağını da örneklerle göstermiştir. Hoca ayrıca ondalık sayıların tam ve kesir kısmını tablo yaparak birbirinden ayırmıştır. Böylece bir ilke de imza atmıştır.

Optik çalışmaları ile ünlenen Hoca, Kitab-ı Nur isimli eseri ile ışık, görme, renk, aynada görme ve yansıma kanunları ile ilgili değişik yaklaşımlarda bulunmuştur.

Astronomi ile uğraşılır da saatlere de el atmadan olur mu? Yetenekli bir teknisyen olan Hoca, Güneş saatleri ve mekanik saatler yapmıştır. "Mekanik Saat Yapımı" adlı kitabında; cep, duvar, masa saatlerinin yanında astronomik saatleri ve gözlem saatlerini anlatmıştır. Ayrıca göl, ırmak ve kuyulardan su çıkarma konusunda da tasarıları olan Hoca, bu çalışmaları eserlerinde ayrıntılı olarak anlatmıştır.

Bir gün "Bize hiç iş bırakmamış." diye iç geçirirken, "Evlat üzülme, kâinat bilmediğimiz nice sırlarla dolu. Biz bu kadar çözebildik. Akıl sahibi insanlar için çözülmeyi bekleyen o kadar çok sır var ki, onlar açıklığa kavuşmak için sizi bekliyor." dedi..

Acaba nereden başlasam, uzaydaki kara deliklerden mi?

Bermuda Şeytan Üçgeni'nden mi?

Sırlar çözülmek için bizi bekliyor.

Çok çalışmamız gerekir arkadaşlar çokook! Heh heh he..

Ayın Hadis-i Şerifi:
İki günü eşit olan mümin ziyandadır.

Bilal Duru / Eskişehir

ŞAHA KALKALIM

Gelin kardeşlerim, vergi verelim
Verilen vergiyle huzur bulalım
Hileyi, hurdayı kökten atalım
Vergi ile şaha kalkalım
Vermek ne güzeldir, güzel olalım.
Verenler içinde özel olalım.
Verilen vergiden hizmet alalım.
Vergi ile şaha, şaha kalkalım.
(.....)

Enes Doğan / DENİZLİ

Ahmet Er / Denizli

İLGİNÇ BİLGİLER

- Filler zıplayamaz.
- Yılanlar duymaz.
- Karıncalar uyuyamaz.
- Zürafalar yüzemez.
- Kangurular geri geri yürüyemez.

Zeynep Kedilioğlu / ANKARA

BİLMECELER

Siyah-beyaz benekli
Yürüyen merdiven sanki.
(zürafa)

Ufacık fil taşı
Herkesin yoldaşı.
(el feneri)

Minareden attım yayıldı
Suya attım bayıldı.
(pamuk)

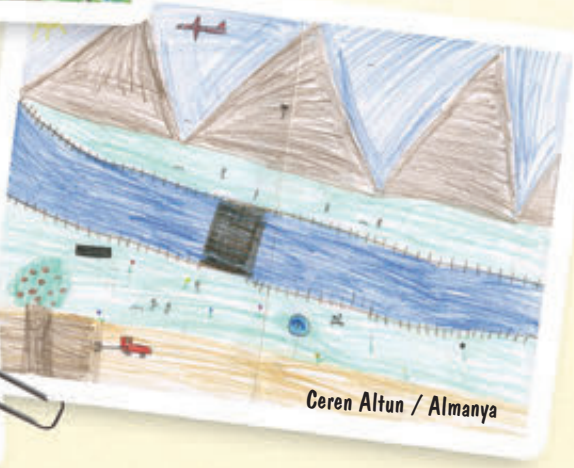
Kuyruklu kumbara
Ekin taşır ambara.
(fare)

Hilal Yüksel / BOLU

Azize Er (6 Yaş)

Esmanur Özyurt / Tokat

Ceren Altun / Almanya

Bunyamin
Kılıçaslan 5/11
İnce kuyu, Kaya Sınır Siirt

Bunyamin Kılıçaslan (11 Yaş) / Siirt

Cafer Balekoğlu

Emine Yıldırım / Kırşehir

İ. Emre Karadelioglu / Tokat

Zeynep Aksu / Bartın

Enes Er / Denizli

Asiye Yılmaz (9 Yaş) / Ankara

Zehra Kılıçaslan (12 Yaş) / Siirt

Fatih Torun (9 Yaş)

Ruveyda / Burdur

Yasin Gürdal / Isparta

CANIM ANNEM

Senin yerin başkadır hayatımda
Herkesten değerlidir bu dünyada
Seni seviyorum anneciğim
Dünyalardan daha fazla
Tuğba Altınok / KÜTAHYA

CENNET KUŞLARI

İnsan başarılı olmalı
Ailesini sevmeli ve saymalı
Kötülüklerden uzak durmalı
Sonra açılır ona cennet kapıları.
Esra Demir / KASTAMONU

İrfan Karagül / Antalya

Sinem Gün / Denizli

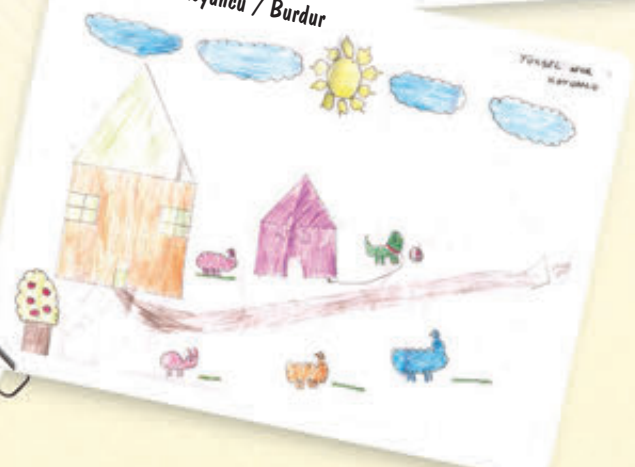

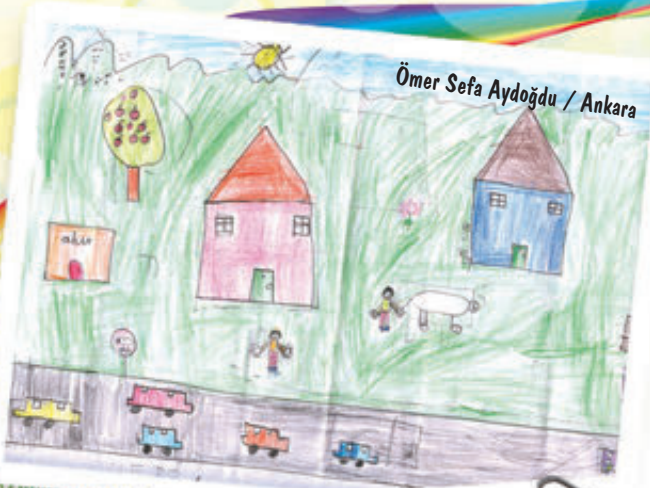
Nurettin Er / (8 Yaş) / Belçika

Kevser Akyol (8 Yaş) / Sakarya

Yüksel Nur Koyuncu / Burdur

Mahmut Akgün (11 Yaş) / Bursa

Yaşar Kekeçdil (11 Yaş) / K.Maraş

Halil Kekeçdil (8 Yaş) / K.Maraş

Ş. Tuğçe Özdemir (8 Yaş) / Afyon

MUZİP BİLMECELER

1. Hangi soruya "evet" diye cevap verilemez? (Uyuyor musun?)
2. Pijama giymiş eşeğe ne denir? (İyi geceler)
3. Cuma nerede perşembeden önce gelir? (Sözlükte)

Hümeysra Yüksel / BOLU

Hilal Duru / Eskişehir

Fatih Furkan Özdemir (11 Yaş) / Afyon

Fatma Daşyürek (12 Yaş) / Antalya

HÜZÜN KIRINTISI YERİNE SEVİNÇ PIRILTISI

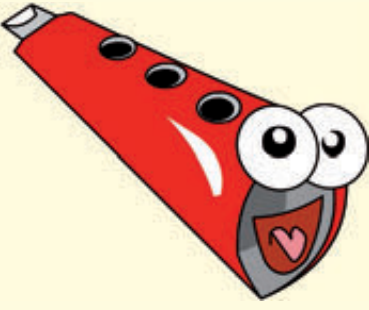
**Kul mümin kardeşine
yardım ettikçe
Allah da onun
yardımcısıdır.**

Öğretmenimizin gizli melek uygulamasını başlattığı günden beri, okul günlerimiz daha bir keyifli geçmeye başlamıştı. Sürekli etrafında birilerinin, senin mutluluğun için çabaladığını bilmek çok güzel bir duyguydu. Herkes birbirine iyilik yapmaya çalışıyordu. Birinin kalemi yere düşüyor, hemen başka biri koşup kaldırıyor, çantası ağır olana başka biri yardım ediyor, kalemtraşı, silgisi olmayana hemen birileri veriyordu. Başkalarını mutlu etmenin tadını bu uygulama sayesinde öğrenmiştik. Bu durumu öğretmenimiz de fark etti. Bize gösterdiğimiz hassasiyet için çok teşekkür etti ve tahtaya bizim için bir hadis yazdı: "Kul mümin kardeşine yardım ettikçe Allah da onun yardımcısıdır." Siz birbirinize bu şekilde yardım ettikçe Allah da sizin yardımcınız olacaktır, dedi. Çok mutlu olduk.

Öğretmenimiz; "Bu hafta hep beraber gizli melek olmaya ne dersiniz?" diyerek bize güzel bir fikrinin olduğunu söyledi.

Sınıfımızda maddi durumu çok kötü olan bir arkadaşımız vardı. Ayakkabı boyacılığı yaparak evinin geçimine katkıda bulunmaya çalışıyordu. Bu yüzden ara sıra okula gelemiyordu. Öğretmenimiz; "Eğer siz de isterseniz bu hafta hep beraber Ömer'e iyilik yapalım." dedi. Bu fikri hepimiz çok beğenmiştik. Herkes imkânı ölçüsünde para verecek veya evden pirinç, makarna, şeker vb. yiyecekler getirecekti. Sonra bunları gizli bir şekilde Ömer'in evine gönderecektik. Ertesi gün beklediğimizden çok daha fazla para ve yiyecek getirilmişti. Öğretmenimizle bunların hepsini güzelce paketledik, paraları da bir zarfın içine koyduk ve Ömer'in adresine gönderdik. Ertesi gün, Ömer'in gözlerindeki hüznün kırıntılarının yok olduğunu ve yerine sevinç pırıltılarının geldiğini gördük. Hepimiz çok mutlu olmuştuk. O gün sınıfımızda farklı bir sevinç havası vardı. Ömer sebebini bir türlü anlayamasa da o hafta hepimiz birden öğretmenimiz tarafından haftanın meleği seçildik.

DİLLİ DÜDÜK

Rukiye Oklan

**İyiliğe iyilik
her kişinin kârı,
kötülüğe iyilik
er kişinin kârı**

Merhaba sevgili arkadaşlar! Size bir iyilik yapıldığında hemen karşılık vermek istersiniz değil mi? Siz de iyilik yaparsınız ve bunu yaparken hiç de zorlanmazsınız. Fakat size kötülük yapan kişiye iyilik yapmak çok zordur. Atalarımız böyle kişiye boş yere "er kişi" dememişler. Bakalım Rabbimiz bu kişiye ne demiş:

"İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü en güzel bir biçimde uzaklaştır. Bir de bakarsın ki seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir. Bu güzel davranışa ancak sabredenler kavuşturulur. Buna ancak hayırdan ve olgunluktan payı olanlar kavuşturulur." (Fussilet Suresi, 34-35. ayetler)

Sıra hikâyemizde:

Bir tartışma sırasında karşısındaki kişi İmamı Azam Ebu Hanife'ye şiddetli bir tokat atmış. Bunun üzerine İmamı Azam şöyle demiş:

"Senin bu hareketine ben de sana bir tokat atarak cevap verebilirdim; ama yapmayacağım. Seni Halife'ye şikayet edebilirdim; ama etmeyeceğim. Seni Allah'a havale edip ahirette davacı olabilirdim; ama bunu da yapmayacağım. Sadece sorulursa cennete sensiz girmek istediğimi söyleyeceğim."

Adam bu sözler üzerine çok utanmış ve ağlayarak İmam'dan kendisini affetmesini istemiş. İmamı Azam:

"Ben seni zaten affetmiştim." demiş.

Ne büyük yiğitlik değil mi? Böylesi yiğitlerden olabilmek duasıyla...

Mini Sözlük

... kârı :

... yapabileceği bir iş

Er kişi:

Yiğit, cesur, kahraman kişi

Okşarsanız başını yetimin
Gözlerinin içi güler
Doyurursanız karnını fakirin
Gözlerinin içi güler

Öpülünce elleri yaşlıların
Sevilip sayılan babaların
Hakkı gözetilince komşuların
Gözlerinin içi güler

Çalışınca öğrencisi, öğretmenin
Karnesi güzel öğrencinin
Kıymeti bilinen annenin
Gözlerinin içi güler

Rabbine iyi kul olanın
Bol hayır dua alanın
Cennete girince Müslümanın
Gözlerinin içi güler

Rukiye Oklan

BİR DEYİM

**Gözlerinin
içi gülmek:
Çok sevinçli olduğu
yüzünden gözünden
belli olmak**

Edebiyat Sokağı

Hayati Otyakmaz

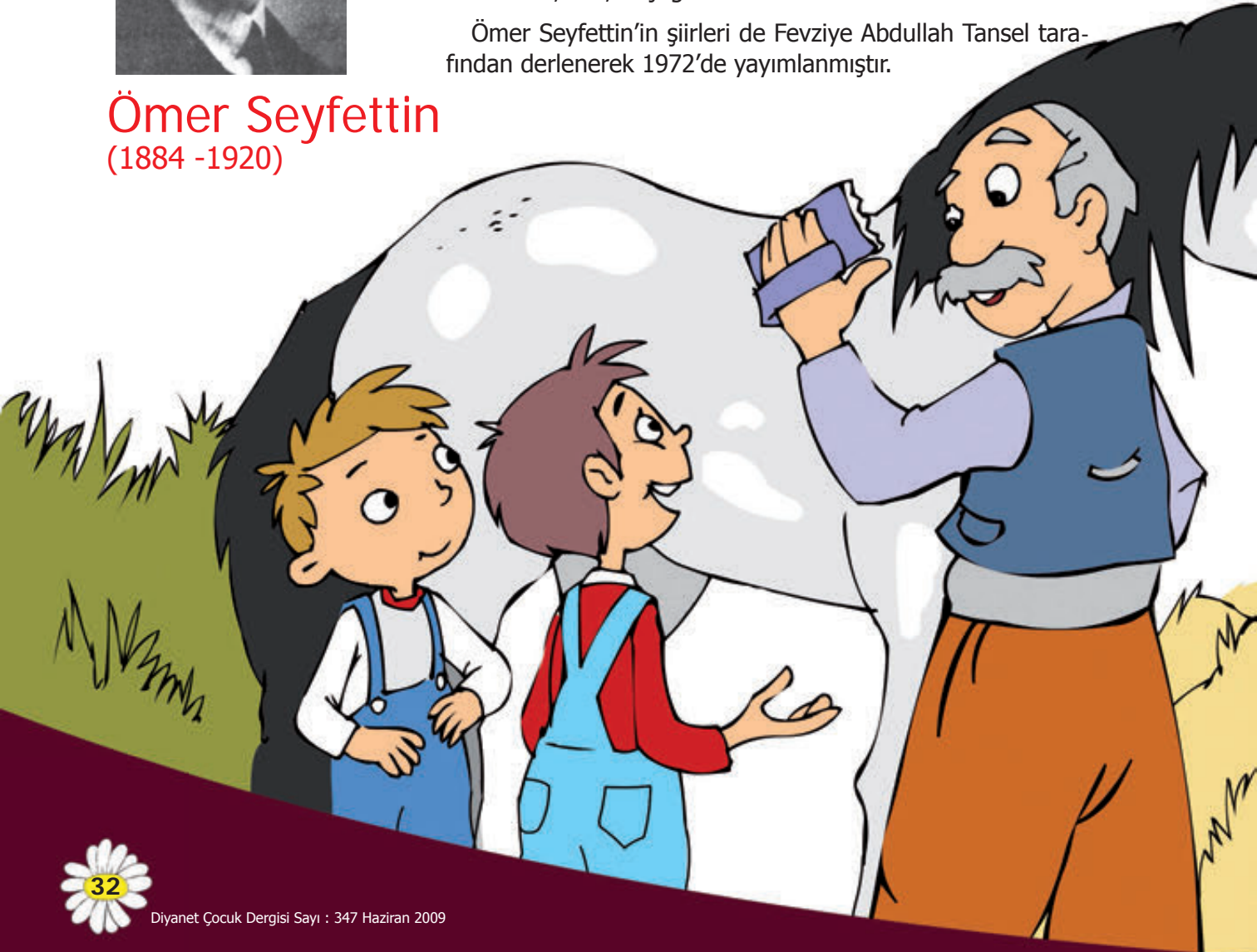
Ömer Seyfettin
(1884 -1920)

20. yüzyılın önemli bir hikâyecisidir. Biz onu daha çok milli, tarihi, destani hikâyeleriyle tanırız. Gönen’de doğdu. Askerlikten ayrılıp Selanik’e gelerek Genç Kalemler Dergisi’nde yazmaya başladı.

Ömer Seyfettin, Balkan Savaşı’nda tekrar subay olarak orduya döndü. Yunanlıların elinde bir yıl kadar esir kaldı. Esareti sırasında da hikâye yazmaya devam etti. Bu hikâyeleri Halka Doğru, Türk Yurdu ve Zekâ dergilerinde yayımladı. İstanbul’a dönünce ordudan ikinci kez ayrılan Ömer Seyfettin, ölümüne kadar Kabataş Lisesi edebiyat öğretmenliği yaptı. 6 Mart 1920’de İstanbul’da vefat etti. Mezarı Zincirlikuyu’dadır.

HİKÂYELERİ: Efruz Bey, Kahramanlar, Bomba, Harem, Yüksek Ölçeler, Yüz Akı, Yalnız Efe, Falaka, Beyaz Lâle, Gizli Mabed, Kurumuş Ağaçlar, Diyet, Forsa, Ferman, Teke Tek, İlk Namaz, Ant, Kaşığı vs.

Ömer Seyfettin’in şiirleri de Fevziye Abdullah Tansel tarafından derlenerek 1972’de yayımlanmıştır.

KAŞAĞI

Hikâyenin Konusu: Kardeşine iftira atıp ceza almasına sebep olan, onun ölümünden sonra vicdan azabıyla yanıp kavrulan bir çocuğun dramı.

Hikâyeden Bir Bölüm:

Kardeşimle ahırın avlusunda oynarken aşağıda, gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüzünlü şırıltısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Bu, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı.

Sabahleyin erkenden ahıra koşuyorduk. En sevdiğimiz şey atlardı. Dadaruh'la birlikte onları suya götürmek, çıplak sırtlarına binmek, ne doyulmaz bir zevkti. Hasan korkar, yalnız binemezdi. Dadaruh onu kendi önüne alırdı. Torbalara arpa koymak, yemliklere ot doldurmak, gübreleri kaldırmak eğlenceli bir oyundan daha çok hoşumuza gidiyordu. Hele tımar. Bu en zevkli şeydi. Dadaruh eline kaşağıyı alıp işe başladı mı, tıkı... tıkı... tıkı... Tıpkı bir saat gibi... Yerimde duramaz;

- Ben de yapacağım, diye tuttururdum.

O vakit Dadaruh, beni Tosun'un sırtına koyar, elime kaşağıyı verir;

- Hadi yap, derdi.

Bu demir gerci hayvanın üstüne sürter, ama o uyumlu tıkırtıyı çıkaramazdım.

- Kuyruğunu sallıyor mu?

- Sallıyor.

- Hani bakayım?..

Eğilirdim, uzanırdım. Ama atın sağrısından kuyruğu görünmezdi.

Her sabah ahıra gelir gelmez,

- Dadaruh, tımarı ben yapacağım, derdim.

- Yapamazsın.

- Niçin?

- Daha küçüksün de ondan...

- Yapacağım.

- Büyü de öyle.

- Ne zaman?

- Boyun at kadar olduğunda...

At, ahır işlerinde yalnız tımarı beceremiyordum. Boyum atın karnına bile varmıyordu. Oysa en keyifli, en eğlenceli şey buydu...

(Sevgili arkadaşlar! Çocukluğumuzda bizi çok etkileyen Ömer Seyfettin'in bu unutulmaz hikâyesinin devamını ve diğer hikâyelerini siz de okumak istemez misiniz?)

NASREDDİN HOCA İLE KELOĞLAN

KARAGÖZ İLE HACİVAT

Yazan: Ayla Abak
Çizen: Volkan Akmeşe

MASAL SAYFASI

Suzan Çataloluk

Sırmalı Papuçlar - 1

Bir varmış, bir yokmuş.
Allahın kulu çokmuş.
Masal ülkesinde yaşayan
Yokların derdi yokmuş...

Ülkenin birinde, dünyanın en şirin yerinde mutlu bir aile yaşamış. Baba rızık için dağları aşarmış, anne sevgiyle coşarmış, küçük kız mutlulukla koşarmış, günler böylece geçermiş.

Derken anne bir gün hastalanıp Allah'ın rahmetine kavuşmuş. Küçük kız günlerce ağlamış.

Bir zaman sonra baba yeniden evlenmiş. Eve gelen üvey annenin bir de kızı varmış. İkisi de pek kötü kalpli imiş. Öksüz kıza eziyet etmeye başlamışlar. Bütün ev işlerini, bahçe işlerini onun sırtına yüklemişler.

Zavallı kız artık sarı inek ve küpeli horozla ahırda kalıyormuş. Yüce Allah sarı inekle küpeli horozla konuşma yeteneği vermiş. Kız onlarla dertleşiyormuş. Sarı inek ona sütünden veriyor, küpeli horoz da sabahları onu tatlı sözlerle uyandırıyor. Böylece zaman akıp giderken öksüz yavru büyümüş, güzel bir genç kız olmuş.

Günlerden bir gün öksüz kız, sarı ineği yamak için dağa götürmüştü. Üvey annesinin eğirmek için verdiği yün yanında imiş. Vakit öğleye gelirken birden çıkan rüzgâr eğirdi-

ği yün yumağını kapıvermiş, önüne katıp uçurmaya başlamış. Kız da arkasından koşmaya...

O dağ senin, bu vadi benim, rüzgârın ardından giden kızın önüne küçücük bir ev çıkmış. Kapısı açılmış. İçeride pek ihtiyar bir nine, karşısında da büyük bir ayna varmış. O ayna devran aynası imiş.

Kız içeri girip nineyi görünce derdini anlatmak istemiş. Ama nine demiş ki:

"A iyi kalpli inci tanem, bir tanem, nur tanem! Senin derdini biliyorum, dermanını da... Yumağını da, yaşadıklarını da... O hainden korkuyorsan başımda saç niyetine taşıdıklarımı al, yün yap, eğir!"

Kız, ninenin ak pak saçlarını yolmaya kıyamamış. Nine de sevgiyle uzatmış ellerini ona. Parmaklarından nur akıyormuş. Bu nurla yüzünü yıkamasını söylemiş. Kız yüzünü yıkadıkça güzelliği iyice artmış.

Akşam üvey annesi öksüz kızın güzelliğini görünce kıskançlıktan deliye dönmüş. Onu babası-na kötülemiş. Ama sarı inek dile gelmiş:

"Allahtan utanın zalimler! Karda kara var, bu öksüzde yok."

Kötü kalpli kadın, sarı ineği hemen Hacı Kasap'a göndermiş ama hiçbir bıçak onu kesmemiş. Kasap, var bunda bir hikmet deyip ineği geri vermiş.

Hain kadın öksüze etmediğini bırakmayıp nine-nin yerini öğrenmiş. Hemen kendi kızını nineye yollamış. Ama kötü kalpli kız nineyi hiç beğenmemiş. Nine alttan aldıkça hain kız, üste çıkıp onun-la alay etmiş:

"A cadı karı, belin bükük, yüzün sarı, saçların çalı çalı! Karga burnun yerde, şaşı gözün gökte. İşim gücüm yok da senin saçını mı tarayacağım, yüzünü silip işine mi yarayacağım!"

Sonunda nine ona da ellerini uzatıp parmak-larından akan nurla yüzünü yıkamasını söylemiş.

Sonra ne mi olmuş?.. Beşikteki ninem kulağı-ma fısıldayacak.

Ben de bir dahaki sayıda size söyleyeceğim.

DAKTILO

Bunca zaman bilgisayar dedik de dedik ama bunun başlangıcı olan bir de daktilo var ki onu anlatmadan olmaz. Hemen tanıyalım bakalım:

Hepimizin genellikle devlet dairelerinde gördüğümüz, böyle kolu "Şrankkk!" diye çekildiğinde insanı yerinden sıçratan yazı yazan devasa şey.

"Baba bu ne?"

"Daktilo kızım, korkma, ısırılmaz!" denilen şey.

Klavye aracılığıyla mürekkepli bir sistemin hareketine geçip yazılar yazdığı, kalemi emekliye ayıran bir alettir kendisi. İlk kez 1829 yılında William Austin Burt isimli mucit tarafından yapılmıştır.

İlk icat edildiğinde adı "tipograf" olan bu alet, elle yazsanız daha hızlı yazabileceğiniz bir ağırlıkta çalışıyordu. Aradan kırk yıl geçtikten sonra Sholes isimli bir mucit ilk pratik daktiloyu yaptı. Daha sonra bu daktiloyu inceleyen Edison, "Dur ben bunun elektrikliğini yaptım." dedi ve kolları sıvadı.

Vee çubuğun elektromıknatısla hareket ettiği elektrikli daktiloyu bularak patentini aldı.

Sonra çeşitli firmalar daktilodaki kusurları zamanla azaltarak bugün kullanılan daktiloya benzer makinalar yaptılar.

Uzun uğraşlardan sonra 1930 yılında elektrikli daktiloların seri üretimine başlandı.

*Edison'un kim olduğundan Mart sayımızda bahsetmiştik.

*Patent: Bir buluşun sahibine ait olduğunu gösteren belge.

Bulutlar nasıl oluşur? Merak ettiniz mi?..
Hadi gelin yaparak öğrenelim,
arkadaşlar!

Bulut Deneyi

Malzemeler:

Cam şişe

Sıcak su

Şişenin ağzından geçemeyecek
büyüklükte buz parçası

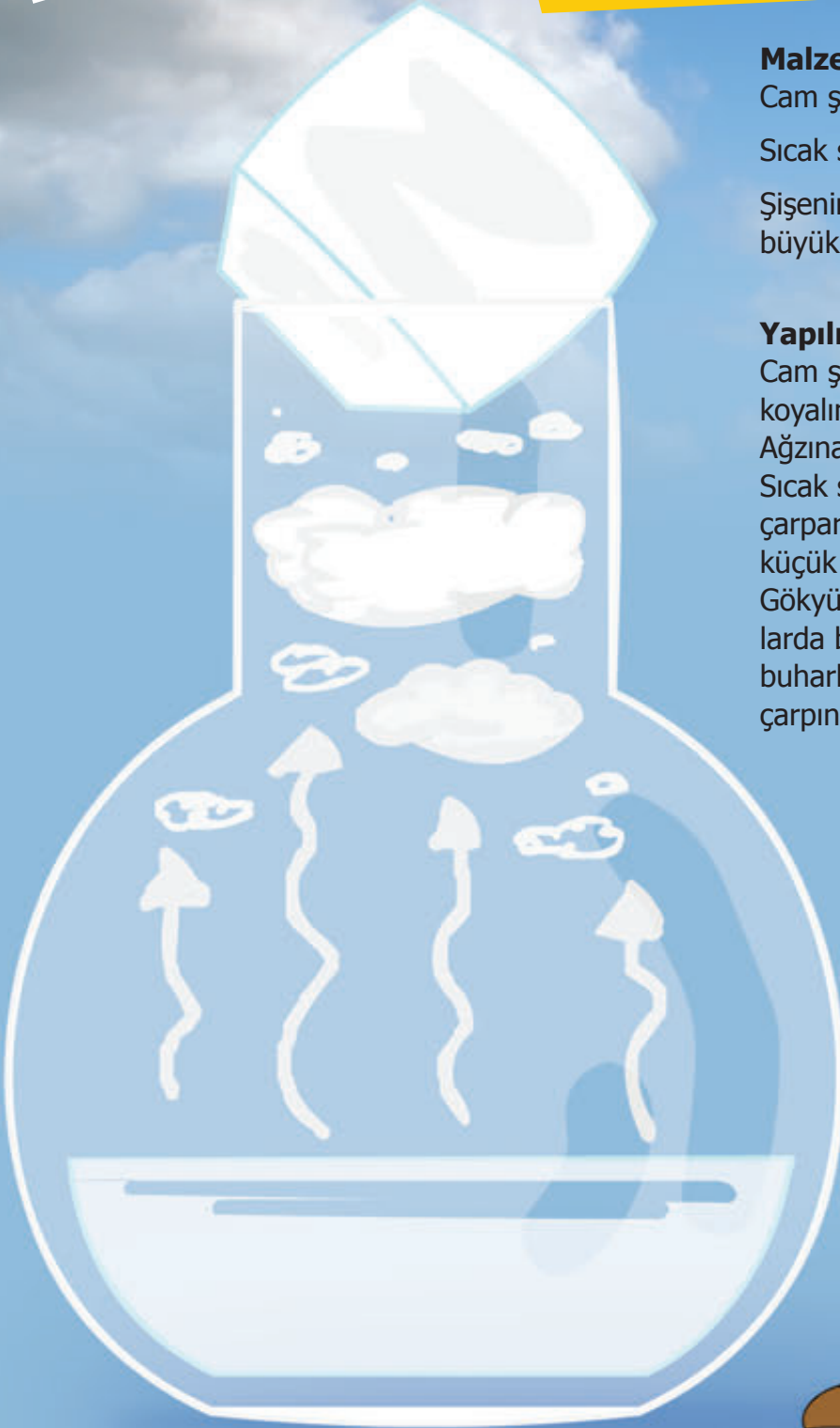
Yapılışı:

Cam şişenin içine biraz sıcak su
koyalım.

Ağızına da buzı koyalım.

Sıcak sudan çıkan su buharı buza
çarparak yoğunlaşır ve balonun içinde
küçük bir bulut oluşturur.

Gökyüzünde gördüğümüz bulut-
larda bu şekilde oluşur. Yeryüzünden
buharlaşan su, soğuk bir katmana
çarpinca bize bulut olarak gözükür.

DUVAR YAZILARI

Bildiğim tek şaşmaz
kural bütün kuralların
şaşığdır!

Her bildiğini söyleme ama
her söylediğini bil.

Arabanızı fazla
yıkamayın, üşütmesin.

Beni bir sen anladın, sen
de yanlış anladın.

Son gülen, espriyi en
son anlayandır.

MOR GÖZLÜ CANAVAR

Temel ile Dursun bir gün arkadaşları ile top oynuyorlarmış, top mağaraya kaçmış. Topu almaya giden Dursun, mağaradan "Ben mor gözlü canavarıım!" diye bir ses duymuş. Top bir daha mağaraya kaçmış, bu sefer Temel almaya gitmiş. Yine "Ben mor gözlü canavarıım!" diye bir ses gelmiş:
Temel:
"Oraya gelirim bir gözünü de ben morartacağım" demiş.

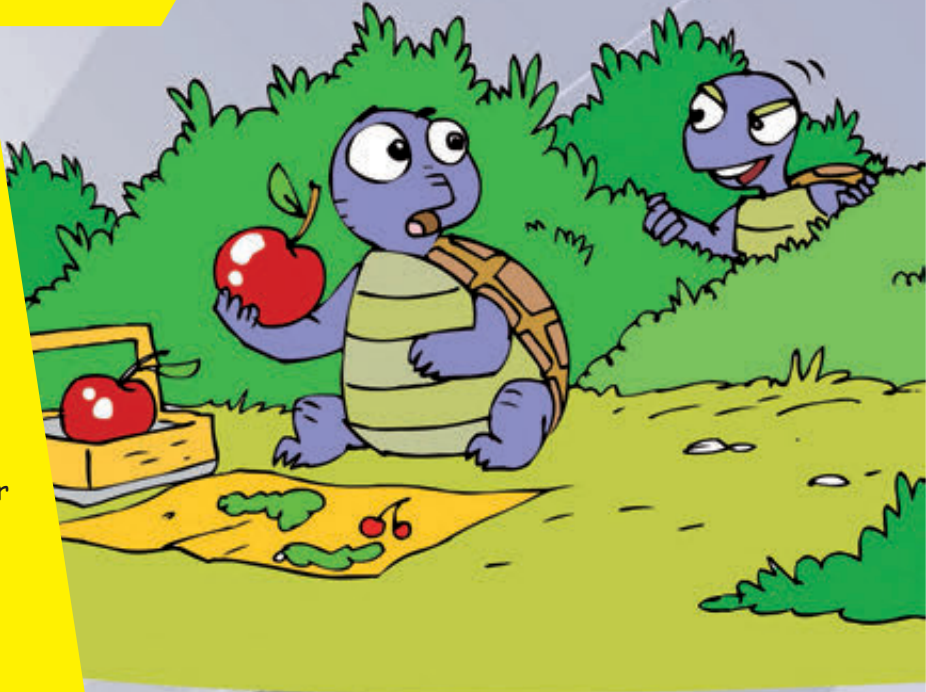

KAPLUMBAĞALAR

Bir gün iki kaplumbağa pikniğe gitmeye karar verirler. Tabi bunlar kaplumbağa ya, piknik yerine varmaları yirmi yıl sürer. Vardıklarında suyu unuttuklarını anlarlar.

Yaşlı kaplumbağa 'Hadi sen git suyu getir, sen benden daha gençsin.' der. Genç kaplumbağa 'Peki' der. 'Ama ben gelene kadar hiçbir şeye dokunmayacaksın!' Yaşlı kaplumbağa 'Tamam' der.

Genç kaplumbağa gider, aradan 10, 15, 20 yıl geçer. Genç kaplumbağa bir türlü gelmez, yaşlı kaplumbağa artık ölmek üzeredir, sepetten bir elma alır. Tam yerken çalılarının arasından genç kaplumbağa çıkagelir ve şöyle der: 'Bana ne, bana ne, gitmiyorum işte!'

BİR MANİ

Bu çeşme viran çeşme
Su içecek taşı yok
Yıkma mümin kalbini
Yapacak ustası yok

BİR TEKERLEME

Değirmene girdi köpek
Değirmenci vurdu kötek
Hem kötek yedi köpek
Hem kepek yedi köpek.

BİR BİLMECE

Ocağa değmez,
Bucağa değer
Değere değmez
Değmeze değer.
(dudak)

ZAMAN MAKİNESİ

Lamia Levent

BİN DOKUZYÜZ SEKSEN YILINDAYIZ

Hepimiz merakla öğretmenimizin anlattıklarını dinliyorduk:

- Çocuklar, bu gördüğünüz resim Akşehir Gölü. Hani bir zamanlar Nasreddin Hoca'nın maya çaldığı göl bu.

Resimde düz bir arazinin ortasında bir kayık vardı. Bütün arkadaşlarım hep birden söze girdiler:

- Ama öğretmenim, bu resimde göl yok ki! Kuru topraktan başka bir şey göremiyoruz.

Öğretmenimiz:

- Evet, haklısınız. Bir zamanlar suyuyla çevresine hayat veren bu göl, insanların hataları sonucu kurudu.

Ben söz aldım:

- Öğretmenim, küresel ısınma ve çevremize karşı duyarsızlığımız buna sebep oldu değil mi?

- Doğru söylüyorsun...

Öğretmenimizin bu günkü dersinden sonra

hemen ZAMK'a başvurdum. Bu kez tersine bir yolculuğa çıkacağım için çok heyecanlıyım. Çünkü öğretmenimizin resmini gösterdiği kuruyan göle gideceğim. Tabi geriye doğru bir yolculuk olacağı için gölün kurumamış halini göreceğim. Zaman makinesi ayarlandı ve ben 1980 yılının yaz ayına gidiyorum.

Güneşin ışıklarıyla gölün yüzeyi yemyeşil parılıyordu. Her taraf balık tutanlar, piknik yapanlar ve oyun oynayan çocuklarla doluydu. Anneler yemek için hazırlık yapıyor, küçükler gölün kenarındaki yeşillikler arasında güreş tutuyorlardı. Kuşların cıvıltısı, cırcır böceklerinin sesleri arasında, tam bir şenlik havası içinde herkes eğleniyordu.

Yirmi otuz yıl önce balıkların yüzdüğü pırıl pırıl suyu ve yemyeşil doğasıyla Akşehir Gölü, şimdi kurumuş, can damarları koparılmış bir haldeydi. Nasrettin Hoca Akşehir Gölü'nün bu halini görse kim bilir ne kadar üzülürdü!

Ertesi gün derste, yaptığım bu güzel yolculuğu öğretmenime ve arkadaşlarıma anlattığımda herkes üzüldü ve şaşırıldı. Arkadaşlarla doğayı korumak ve yeşertmek için birer fidan dikme kararı aldık.

ZAMK EKİBİNDEN MESAJ VAR!

Sevgili Arkadaşlar!

Anneler gününü geride bıraktık. Haziran ayının üçüncü haftasında Babalar Günü var.

Bizler ZAMK ekibi olarak babalarımıza ve tüm arkadaşlarımızın babalarına selam ve sevgiler gönderiyoruz. Babalarımıza vereceğimiz en güzel hediye, onları ne kadar çok sevdiğimizi söylemek ve yanaklarından kocamak öpmek olacaktır!

Eksik parçayı kırmızı kutucuktaki resimlerden biriyle tamamlayalım.

A B C D

eğlence- matematik

Senin Doğum gününü, ayını hesaplayabilirim

Gerçekten mi?

Doğum gününü, 2 ile çarp

$$5 \times 2 = 10$$

Bulduğun sayıya 5 ekle

$$10 + 5 = 15$$

Çıkan sayıyı 50 ile çarp

$$15 \times 50 = 750$$

Ayını ekle ve bana söyle

$$750 + 6 = 756$$

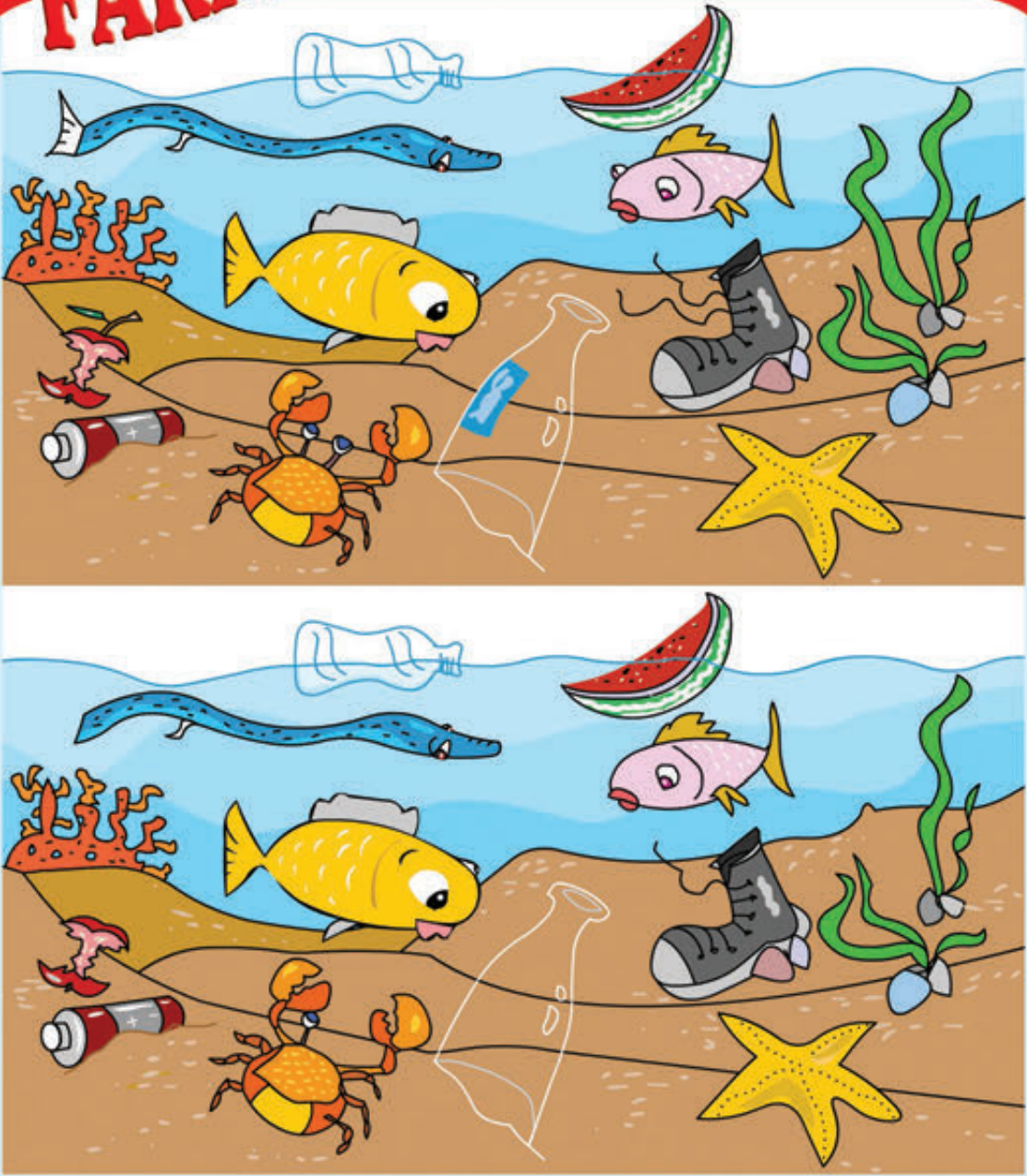

756 - 6 = 506 buldum 6. ayın 5. günü

HARİKAA!

7 FARK

bil-bul

**ŞİFREYİ
ÇÖZELİM**

➔ R A B B İ M
➔ B E N İ ➔ K Ü Ç Ü K K E N
➔ K O R U Y U P
➔ Y E T İ Ş T İ R D İ K L E R İ
➔ G İ B İ ➔ S E N ➔ D E
➔ O N L A R A
➔ A C I

EXSİX PARÇA

7 FARK

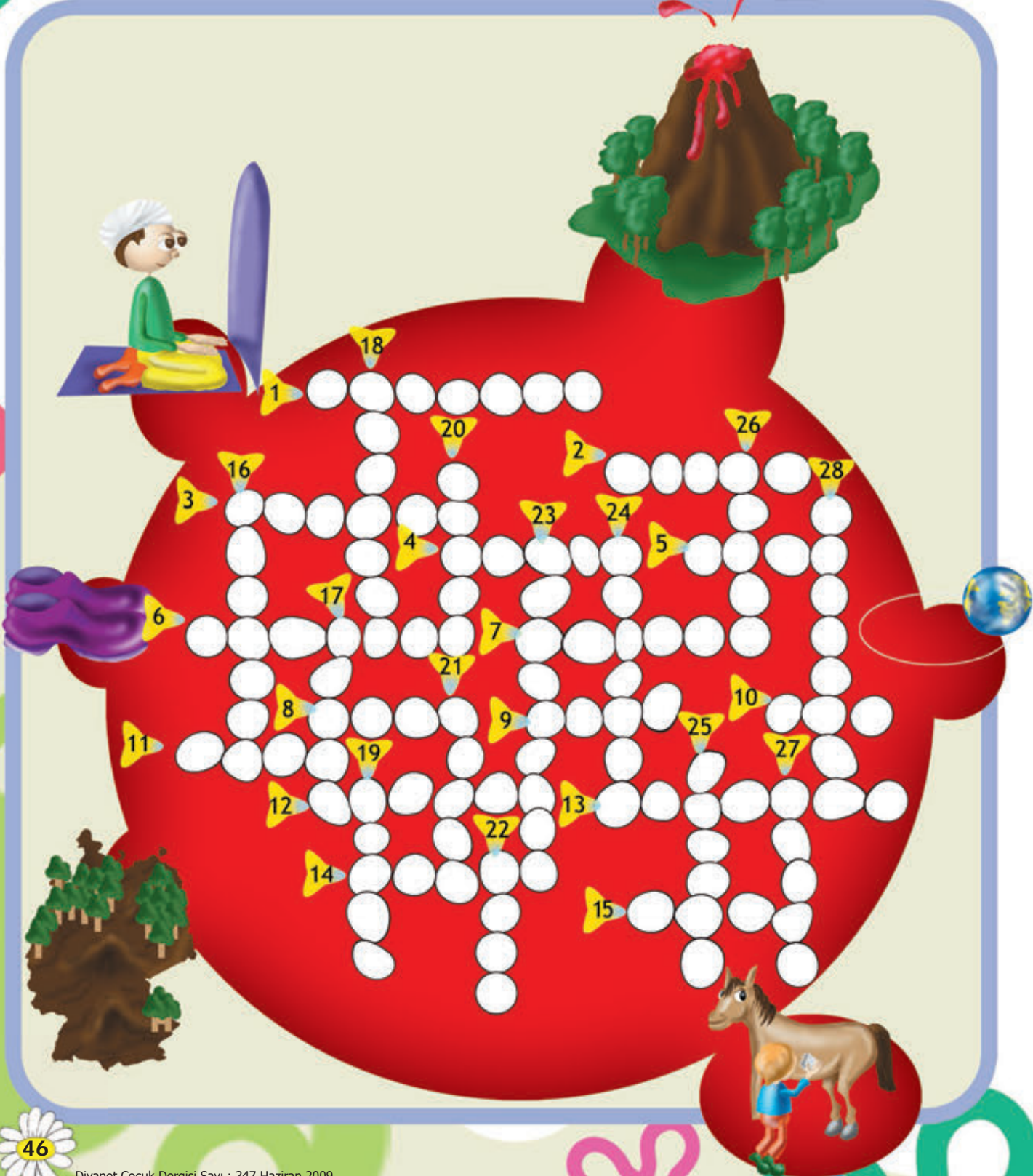

BULMACA

Serap Çakmak

Arkadaşlar, bulmacayı çöze-
bilmek için dergimizi dikkatlice
okumanız gerekiyor. Soruların
cevaplarının çoğu dergide.
Kolay gelsin.

BULMACANIN SORULARI

1. Yılın en uzun günü. (21)
2. Dünyanın yörüngesinin şekli.
3. Ömer Seyfettin'in ünlü bir hikâyesi. (Hikâyede, kardeşine iftira atıp ceza almasına sebep olan ve onun ölümünden sonra da vicdan azabıyla kavrulan bir çocuğun dramı anlatılıyor.)
4. Satürn'ün çapını kim hesaplamış? Bu âlim optik konusundaki çalışmalarıyla ünlenmiş. (Takiyüddin El-.....)
5. Kahramanlık olayları anlatan şiir.
6. Nasreddin Hoca'nın çok sevdiği bir tatlı!
7. Dünyanın kuzey yarımküresinde olduğu varsayılan enlem. 21 Haziran'da güneş ışınları bu noktaya dik gelir. (..... dönencesi)
8. Karışıklık, kargaşa.
9. Avrupa'nın en büyük, aktif yanardağı. (İtalya'nın Sicilya Adası'ndadır.)
10. Gelecek zaman, istikbal.
11. Bir cismin bütün özelliklerini taşıyan en küçük parçası.
12. Ölümünden sonraki ebedî hayat, ukbâ.
13. Gece ile gündüzün eşitliği. (21 mart ve 21 eylül)
14. "İki günü eşit olan mümindadır."
15. Kur'an'ın 20. suresi.
16. Dünyanın sonu.
17. Ağza bir defada alınan yiyecek.
18. Orta Avrupa'da yer alan bir ülke. Başkenti Berlin. Fransa, Polonya, İsviçre, Avusturya gibi ülkelerle komşudur.
19. Kalp üzüntüsü, keder, gam, tasa.
20. İnce gümüş tel.
21. Büyük ve gösterişli konak.
22. Onun yaşaması için ışık, sıcaklık, CO2, O2, su ve mineral madde gereklidir. Bizim nefes almamız için de o gereklidir
23. Kaşığı, Yalnız Efe, Diyet, Forsa gibi hikâyelerin yazarı.
24. Kuzey ve güney yarımkürede güneş ışınlarının dik geldiği en son noktalara ne denir?
25. Camide, kible yönünde bulunan girintili bölüm. İmanın namaz kıldırırken durduğu yerdir.
26. Ayakkabı, kundura, yemeni.
27. Dünyanın güney yarımküresinden geçtiği varsayılan enlem. 21 Aralık'ta güneş ışınları bu noktaya dik gelir. (..... dönencesi)
28. Dünyanın güneş etrafında dönerken meydana getirdiği düzlem.

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

Mektubu Gelenler

M. Said ve M. Enes Tutar - VAN
Sevgi Öztürk - MUŞ
Tuğba Haslaman - ALMANYA
A.Reyyan Küçükkara - KARAMAN
U. Fatih Selvi - KAYSERİ
Beyza Sude Nas - KONYA
Nurhayat Karakaya - KÜTAHYA
Rabiye ... - D. TÜRKİSTAN
Muhammed Ali Fidancı - HOLLANDA
Ayşenur Fidancı - HOLLANDA
Sümeyye Yaşar - TRABZON
Sıla - Rıdvan Belen - FRANSA
Ömer Kırmızı - ŞANLIURFA
Buket Subaşı - ALMANYA
Dilara Gökçe - K.MARAŞ
Kalaycık Köyü öğrencileri -
GAZİANTEP
A. Fatih Ece - AYDIN
M. Haktan Benli - KAYSERİ
Nurullah Solak - ÇANKIRI

Ayşenur Özen - ESKİŞEHİR
Tahir Gümüş - UŞAK
Betül, Esmâ, Ali İhsan Koçyiğit
İrem Babi - FRANSA
Melisa ve Melike Ağır - ALMANYA
Osman ve Derya Urgun - KONYA
Burak Çifçi - TOKAT
Nagihan Yılmaz - KASTAMONU
M. Nur Yazar - KONYA
Ayşe Betül Gökmen - YOZGAT
Arif Tutumlu - AVUSTURYA
Nurgül Yaren Karakurt - MUDANYA
Berivan Düzgün - VAN
M. Akif Düzenli - SAMSUN
M. Celal Yetkin - GİRESUN
Esra Sönmez - İZMİR
Seda Durukal - KIRKLARELİ
Zeynep Tekin - İSTANBUL
Nida ve Aslı Arpacı - ELAZIĞ
Fatma Seyhan - MARDİN

M.Vefa Demir
Elif Eylül Demir

ÇANKIRI- Korgun'dan mektup gönderen kardeşimiz Nurullah Solak şöyle yazmış: Ben 12 yaşındayım, 6. sınıfa gidiyorum. Dergideki "Bilim Sayfası" çok etkileyici ve bilgilendirici. Cumartesi-Pazar da bulmacayı çözüyorum. Her ay sabırsızlıkla bekliyorum ve yapanlara çok teşekkür ediyorum."

Rabia, Rukiye ve
Erdoğan Işık
Kardeşler

BURSA'dan kardeşimiz N. Yaren Karakurt şunları yazmış: "Ben Necla Orhan İ.Ö.O.nda okuyorum. Benim dergilere merakım vardır. Sizin derginizi okudum ve çok beğendim. Bana bu dergiyi önerip armağan eden öğretmenime çok teşekkür ederim."

FRANSA'dan Rıdvan, Sıla Bilge, Berin ve Bengisu kardeşlerimizin babası Hüseyin Belen diyor ki: "Her ay derginizi sabırsızlıkla bekleyen çocuklarım ve abone olan diğer komşularım adına ortaya koyduğunuz bu güzellikler için sizlere teşekkür ediyorum. Başarılarınız devamlı olsun."

Rumeysa ve
Süreyya Kaya

GİRESUN-Görel'e den bize mektup gönderen M. Celal Yetgin'in annesi Azize Yetgin oğlu adına satırlarda şöyle diyor: "Derginizi büyük bir beğeni ile okuyoruz, başkalarına da okutuyoruz. Bütün emeği geçenlerden Allah razı olsun."

ALBÜMÜMÜZ

Aleyna
Keskin

Amine
Yavuz

Ayşenur
Kocakandırılı

Ayşe Feyza
Gök

Ayşenur
Öncü

Berivan Ayaz

Beyza
Yurt

Bilal Samet
Kuzucu

İlyas
Özdemir

Büşra Nur
Kaya

Duran
Şafak

Enes Baki
Arslan

Enes
Göküş

İbrahim Furkan
Öztıp

Gizem
Serdar

Hande Nur
Okumuş

Hande
Yurt

Hasan
Beyazıtöğlü

Hatice Nur
Çakmak

Hüdanur
Ünal

Esila
Arici

Burhan Talha
Şahin

Kerem Arda
Sağır

Mahmut Taha
Kılıçgil

Mariye Nur
Yazar

Muhammed Emin
Taylan

Mustafa
Derelioğlu

Nimet Sena
Açıkgöz

Nursena
Topçu

Ravzanur
Derelioğlu

Salih
Elmas

Samet
Üstüner

Sara
Elmas

Şeyma
İpekdal

Yasemin
Göküş

DAĞLAR ORMAN OLSA

Ormansız bir yer görsem
Ağlarım, içim yanar
Bugün fidan dikilse
Gün gelir kuşlar konar

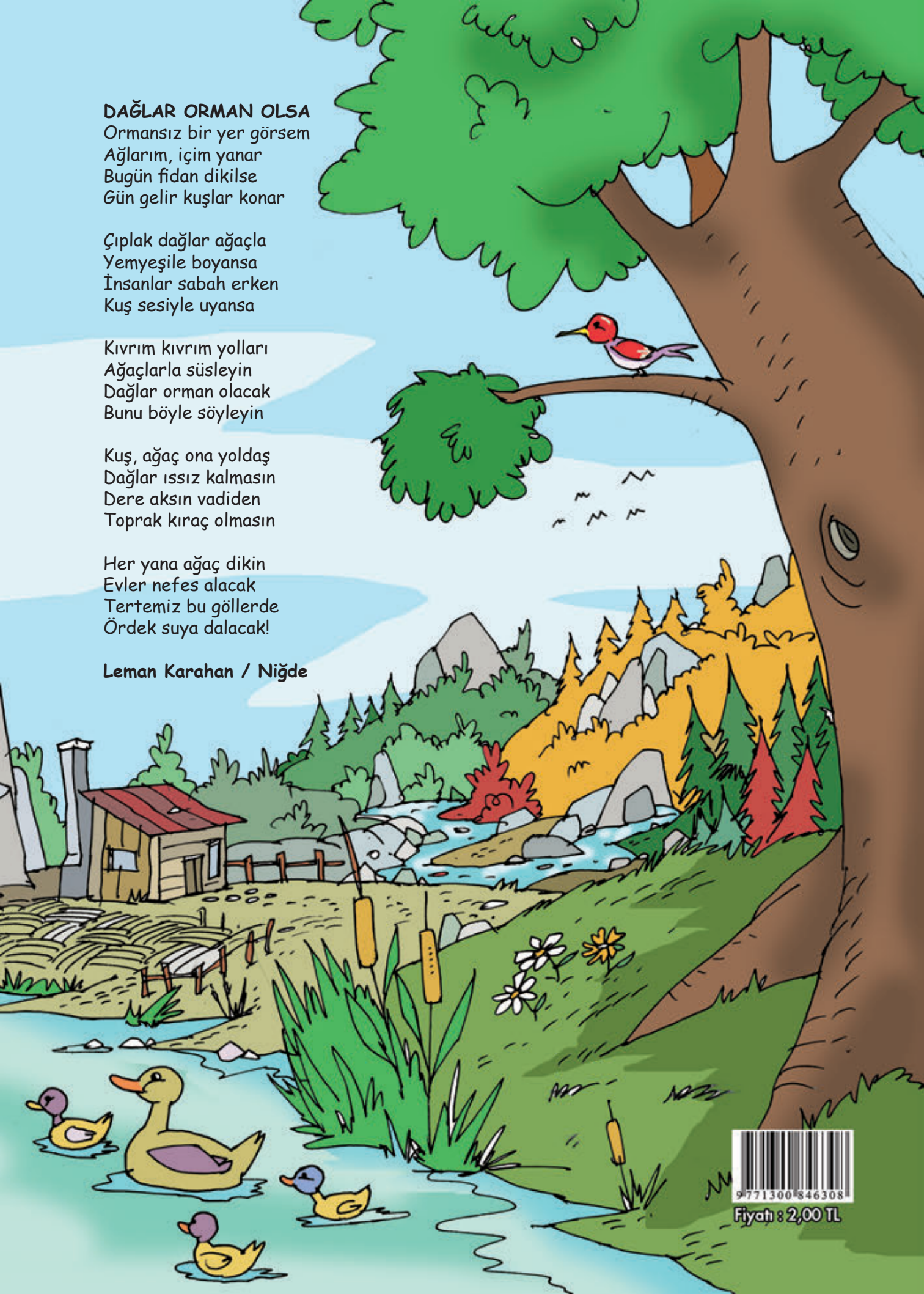
Çıplak dağlar ağaçla
Yemyeşile boyansa
İnsanlar sabah erken
Kuş sesiyle uyansa

Kıvrım kıvrım yolları
Ağaçlarla süsleyin
Dağlar orman olacak
Bunu böyle söyleyin

Kuş, ağaç ona yoldaş
Dağlar ıssız kalsın
Dere aksın vadiden
Toprak kıraç olmasın

Her yana ağaç dikin
Evler nefes alacak
Tertemiz bu göllerde
Ördek suya dalecek!

Leman Karahan / Niğde

Fiyat : 2,00 TL